Nro 4. i 5.

DZIENNIK RZĄDOWY
WOLNEGO MIASTA KRAKOWA i JEGO OKRĘGU.

w KRAKOWIE DNIA 30 STYCZNIA 1830 ROKU.

Nro 387.

SENAT RZĄDZĄCY.

Gdy celem zapobieżenia rozszerzającej się w Okręgu W. M. Krakowa zarazie na bydło, potrzebnem jest odświeżenie w pamięci tutejszo-krajowych Mieszkańców przepisów Policyino-Lekarskich, obejmujących zaradcze w tej mierze środki; Senat mając sobie takowe przez Zastępcę Fizyka M. Krakowa przedstawione, a przez Protomedyka M. Krakowa za odpowiadające celowi uznane, rzeczone przepisy dla upowszechnienia niniejszym do wiadomości publicznej podaje.

W Krakowie d. 21 Stycznia 1830 r.

WODZICKI.

Mieroszewski Sekr: Jen: Sen:

Przepisy Policyino-Lekarskie w zarazie bydlęcéj księgosuszem zwanéj i środki ratunku.

1. Choroba na teraz w niektórych wsiach Okręgu W. M. Krakowa okazująca się, nazywa się księgosuszem (typhus

boum contagiosus) pierwiastek choroby zarażającej nie jest istotnym, i jedynie albo bezpośrednio z bydlęcia na bydlę przez zetknięcie się przenosi, albo pośrednio przez Ludzi wedle bydła chorego chodzących, przez psy, koty i przez Osoby zarażone udzielanym bywa.

2. Znaki które się okazują na bydlętach księgosuszem dotkniętych, są następujące.

Krótki suchy kaszel, zgrzytanie zębów, trzęsienie głowy z podnoszeniem pyska do góry, bydło w karmie przebiera, staje się niespokojném, w 7mym i 8mym dniu rozwija się choroba, po wstaje dreszcz mocny, sierć się jeży, nogi drżą, uszy i rogi przy osadzie są na przemian gorące lub zimne, oczy i nos suche i gorące, na dziąsłach i pysku okazują się plamki czerwone, które po kilku dniach wyrastają w pęcherzyki, a następnie pękając, rozcierają się w smugi łatwo broczące się. Ziewy pokrywają szlamem białym, apetyt i przeżuwanie ustaje, mleko przepada, powstaje kaszel głęboki i częsty, pragnienie mocne, mocz czerwono-brunatny, około dnia dwunastego wzrastają symptomata, bydlęta pokładają się ze słabości, z oczów, nozdrzów i pyska wydziela się płyn flegmisty, który od dnia 7 i 8 choroby już jest mocno zarażliwym. W krzyżach i lędźwiach powstaje bol tak mocny, że zwierzęta za przyłożeniem ręki, mocno uginają się, czasem pod skórą formują się nabrzmiałości wietrzne i krostki, które za pociągnięciem ręki po skórze szelest wydają, gorączka w wieczór się wzmaga, puls jest słaby, lecz bicie serca mocne i szybkie, bydło niszczeje, traci siły, leży z przybliżoną szyją do ciała, następuje laxowanie smrodliwe częstokroć krwiste, oddech i exkrecye stają się także mocno cuchnącemi, na koniec po zupełnem osłabieniu, oddychaniu trudném, skrzywieniu szyi, bydło między dniemi 12 i 15 zdycha.

3. Chcąc ustrzedz się od księgosuszu, należy nakazać pastuchom i wolarzom, aby nieważyli się udawać do wsi w której zaraza grassuje, aby niemieli nawet styczności z Ludźmi koło bydła chorego chodzącemi, strzedz należy, ażeby psy lub koty choroby nieprzyniosły.

4. Należy obory przewietrzać, bydło utrzymywać czysto, dodawać strawy dobréj i wyrzucać gnój często.

5. Przestrzegać aby bydło zdrowe, niebyło pędzone na pastwiska, lub do źródeł i sadzawek przy których bywało bydło chore.

6. Uważać czyli na pojedynczych sztukach, niedają się spostrzegać wyszczególnione znaki zarazy, w którym to razie bydlę podejrzane z sąsiedniemi należy odosobnić, bydło pozostałe obmyć, gnój z ziemią z pod podejrzanego bydła na pół łokcia wybrać i spalić, gdzie jest podłoga też obmyć i zcheblować, żłób, drabiny i wszelkie naczynia przemyć ługiem lub (co najpewniejszém jest środkiem) Solucyą klorku wapna, biorąc pół funta świeżego klorku wapna na 10 funtów wody deszczowéj lub śniegowéj, nadto oborę należy wybielić.

7. Doświadczonym środkiem przeciw zarazie są kadzenia klorem, podług sposobu następnego: ośm łutów soli kuchennéj mięszają się na misie glinianéj z czterema łutami Braunsztynu tłuczonego, dodaje się do tej mieszaniny wody ośm łutów, a po powtórném wymięszaniu przylewa się ośm łutów kwasu siarczanego, potém cała massa zostawia się w oborze, zamykają się drzwi i wzbrania się przystępu Ludziom, po kilkunastu godzinach obora się przewietrza, i jest dokładnie wyczyszczoną.

8. Bezpieczniej jest zaraz po dostrzeżonej zarazie, bydło podzielić na partje i ulokować osobno, jest to środek najlepszy do ochrony części bydła.

9. Wypada oznaczyć Ludzi, którzyby chodzili starannie wedle bydła chorego, wystrzegając się kommunikacyi wszelkiej z Ludźmi do zdrowego należącemi.

10. Bydło w wysokim stopniu chore należy zadusić i również jak upadłe zakopywać głęboko w miejscach od pastwisk odległych, suchych, gdzie można zaleca się posypywanie wapnem niegaszonem.

11. Sciąganie skòr z upadłych bydląt surowo się wzbrania.

12. Gdyby po przedsięwziętych środkach ostrożności w przeciągu dni 15 żadna sztuka nieupadła, stado takie uważać należy za zdrowe, wystrzegając toż od powtórnego zarażenia.

13. Najdzielniejszym z dotąd znanych lekarstw, jest kwas solny dymiący z dodatkiem żelaza podług następnej proporcyi

Do 4ch funtów kwasu solnego dymiącego w otwartej flaszy dodaje się opiłek żelaznych ćwierć łuta, po rozpuszczeniu zatyka się i zachowuje do użycia, zadaje się tego lekarstwa: 1/3 łuta w puł garcu wody co godzina przez godzin dwadzieścia cztery, poczem czekać należy trzeciego dnia, dając jedynie za napój wodę z mąką i odrobiną soli kuchennej. Jeżeli bydło zacznie przeżuwać pokarm niestrawiony w żołądku będący, jeżeli się ogląda, liże i łatwiej oddycha, powróci do zdrowia niezawodnie. Gdyby choroba wzmagała się, daje się jeszcze 6, 8 zalewań, zalewania uskuteczniają się za pomocą butelki, aby ile możności lać głęboko w gardziel, ochraniając zęby, które przez działanie kwasu łatwo się psują. W razie jeżeli się okazuje biegunka i skrzywienie szyi, należy takie bydlę udusić.

14. Po odbytej chorobie, również jak przed chorobą, jako prezerwatywę dawać można:

Weź jałowcu, trzy liścia Tatarskiego korzenia, goryczki, z każdego po cztery łuty, siarkanu, potażu łutów pięć, czwartą częścią posypój obrok zwilżony z rana i na wieczór. Rowni eż jak prezerwatywa, służy zaciąganie zawłok, które nawet i w początkach choroby, sprawują też łagodniejszą.

15. Gdy zaraza ukończy się, należy obory oczyscić sposobem jak §. 6 i 7 przetrzymując kadzenie do trzech dni, wietrząc następnie przez dwa tygodnie.

Nro 3747.

SENAT RZĄDZĄCY.

Gdy w wykazie dowodów na przyznane pretensye w zamian za obligacye Rządu Ces: Austryjackiego Kommissyi Wojawództwa Krakowskiego nadesłanych, znajdują się również dowody na rzecz Mięszkańcow tutejszo-krajowych wygotowane jako to:

Numer dowodu	IMIE i NAZWISKO Pretensora lub Nabywcy	Wysokość summy dowodem objętej				Wymienienie dawnych Cyrkułów
		w kapitale		w prowizyi		
		Złp:	gr:	Złp:	gr:	
77	Bobrek właściciel *Gabrysiewicz* Pisarz .	8	4	3	3	Olkuski.
770	Bolechowice gmina .	137	16	56	28	Krakowski
850	Czulice z Czernichowem	593	20	410	16	detto

Numer dowodu	IMIE i NAZWISKO Pretensora lub Nabywcy	Wysokość summy dowodem objętej				Wymienienie dawnych Cyrkułów
		w kapitale		w prowizyi		
		Złp:	gr:	Złp:	gr:	
11	*Dawid* Józef nabywca w Niegardowie . .	375	11	156	5	Krakowski
240	Długoszyn Xięże Wòjtowstwo Felix i Franciszek *Pacak* . . .	19	12	9	23	Olkuski.
363	Dziekanowice gmina .	13	3	8	17	Krakowski
347	Filipowice gmina .	39	9	17	13	detto
162	Giebułtów dominium	69	26	37	11	Olkuski.
225	Kosmerów gmina .	65	15	27	3	Krakowski
335	*Minockiego* kanonia w Krakowie . . .	803	21	405	21	detto
14	Nowa wieś gmina .	32	21	14	15	detto
403	Piekary dominium .	102	5	42	8	detto
405	detto gmina . .	37	25	15	10	detto
407	detto detto . .	18	27	7	25	detto

których wyszczególnienie nadesłany Senatowi Ner 32 Dziennika Województwa Krakowskiego obejmuje, Senat przeto okoliczność tę dla wiadomości Stron interessowanych Dziennikiem Rządowym ogłosić niniejszym postanowił.

W Krakowie d. 29 Grudnia 1829 r.

Wodzicki.

Mieroszewski Sekr: Jen: Sen:

Nro 5326. SENAT RZĄDZĄCY.

Gdy rozkład kosztów na wynajęcie lokalów na areszta Policyine i mięszkania Żandarmów, jak równie, na opał biór Wójtowskich, aresztów Policyinych i mięszkań Żandarmów w gminach Okręgowych, niemniej na żywienie Osób uwięzionych i inne potrzeby, uchwałą Senatu z dnia 31 Lipca 1828 r. do Nru 1975 D. G. zatwierdzony, i za obowięzujący na rok $1828/29$ ogłoszony, żadnej nieuległ zmianie: Senat przeto oznajmuje niniejszym wszystkim Wójtom gmin Okręgowych, tudzież wsiom kontrybującym, iż rozkład powołany również na rok bieżący $1829/30$ za obowięzujący winien bydź uważanym. W którym względzie Wójcia gmin zawiadomiwszy wsie zarządowi Ich uległe, o ilości kwot z powyższego tytułu od nich przypadających, ściągną w mowie będące należytości w stosunku, w jakim je rozkład wspomniony obejmuje.

W Krakowe d. 19 Grudnia 1829.

WODZICKI.

Mieroszewski Sekr: Jen: Sen:

Nro 5826. SENAT RZĄDZĄCY.

Oznajmuje, iż w miejsce zeszłego z tego świata P. *Zaleskiego* Wójta gminy XI. Miasta Krakowa, zamianowanym został P. Antoni *Librowski* Wójtem rzeczonej gminy, do Niego więc Strony interessowane w przedmiotach urzędu tego dotyczących udawać się winny będą.

W Krakowie d. 29 Grudnia 1829 r.

WODZICKI.

Mieroszewski Sekr: Jen: Sen:

Nro 295.

DYREKCYA POLICYI W. M. KRAKOWA I JEGO OKRĘGU.

Podaje do wiadomości Publicznej, iż w gminie Chrzanów odebranemi zostały korale od Osoby o kradzież tychże podejrzanej, która z rąk sprawiedliwości wysunąć się potrafiła. Kto więc sądzi że takowe są jego własnością, zechce się zgłosić do bióra Wójta gminy wspomnionej, gdzie po należném udowodnieniu praw swoich, takowe wydanemi mieć sobie będzie.

W Krakowie dnia 11 Stycznia 1830 r.

Dyrektor Policyi
Mieroszewski.
Paprocki S. D. P.

Nro 604.

DYREKCYA POLICYI W. M. KRAKOWA I JEGO OKRĘGU.

Podaje do wiadomości Publicznej, iż temi dniami odebraną została latarnia od Człowieka o skradzenie téjże podejrzanego. Ktoby się takowéj sądził właścicielem, zechce się zgłosić do Dyrekcyi, gdzie po udowodnieniu praw swoich, takowa wydaną mu będzie jeżeli zgłoszenie się w przeciągu dni czternastu nastąpi.

W Krakowie d. 24 Stycznia 1830 r.

Dyrektor Policyi
Mieroszewski.
Paprocki S. D. P.

